

Handmade in Finland

Malliesimerkki takuuvarmasti terveestä talosta löytyy Pohjanmaalta. **Kestävä ja asumisturvallinen koti on pitkälti käsityötä.**

TEKSTI Jorma Välimaa KUVAT Hans Koistinen

HUOMAA tässä kodissa

terveelliset ja ekologiset
materiaalit

”pomminvarma suojaus”
kosteusongelmilta

rundas ja värikylläinen
sisustus

Talo poikkeaa tavanomaisesta niin materiaaleiltaan kuin värimaailmaltaan

PYSÄYTTÄVÄ KEITTIÖ. Tuvan materiaalit, värit ja kalusteet hakevat persoonallisuudessa vertaistaan. Eromäkien arki ei ole tylsää 1800-luvulla tehdyn pirttikaluston ääressä ruokaillessa. Samin rakentamat keittiökaapistot on maalattu Uulan Into-kalustemaalilla. Taustaseinä on Wienerbergerin verhoilutililtä.

PERINTEINEN HIRSITALON TUNNELMA.

Talon seinämateriaalia miettiessä Eromäet pitivät alusta saakka vaihtoehtona Vaaran Aihkitalojen massiivihirttä ja kaikki vaihtoehdot miettyään siihen lopulta päätyivätkin. 240 millin paksujen seinähirsien korkeus vaihtelee 220:stä 320:een milliin. Massiivinen puu jatkaa edelleen kuivamistaan ja pintaan syntyy kauniita halkeamia. Perinteisen hirsitalon tunnelma on ainutlaatuinen, aina kodikas sisustuksesta riippumatta. Eromäkien kotia voisi kutsua yltyökodikkaaksi räsymattoineen ja viherkasveineen.

os uuden tuvan tekisin, siitä tulisi täysin samanlainen, sanoo Sami Eromäki kaksfooninkisen pohjalaistalon pihalla. Reilun vuoden ikäisessä talossa materiaalit ovat sellaisia, että uutta tupaa ei Samin eikä Silja-vaimon tarvitse kuunaan tehdä. "Tässä on taloa lapsille ja lapsenlapsille", jatkaa 4- ja 2-vuotiaiden poikien isä.

Luonnonmukaisten materiaalien lisäksi Eromäkien talossa on merkillepantavaa tinkimätön rakennustapa. Hirsikehikko on pystytetty pilariperustukselle ja sen suojana on sinkityistä pelleistä tehty konesaumakatto. Kosteus ei pääse taloon tuulettuvan alapohjan eikä pitävän katon kautta. Sisällä kosteusongelmat on torpattu huolellisella työllä ja vesiputkien pintavedolla. Jos putkirikkoja tulee, ne havaitaan välittömästi.

Eromäet ovat kokeneet hometalon haitat omakohtaisesti. Perhe osti viitisen vuotta sitten 80-luvulla rakennetun omakotitalon. Hetken siinä asuttuaan huoneilman myrkybakteerit hyökkäsivät erityisesti Samin kimppuun. Arkea varjosti jatkuva väsymys ja ikävät iho- ja silmäongelmat. Syy sairasteluun selvisi nopeasti ja asumiseen piti saada pikainen muutos. Myyjä ei ollut tietoinen rakennuksen ongelmista, mutta ei niitä kiistänytäkään kosteusvaurioiden ilmi tullessa. Rahallisesta hyvityksestä päästiin sopuun ja Eromäet päättivät jäädä samalle 5000 neliön tontille. Vanha talo täytyi kuitenkin hävittää, samoin kaikki kodin saastunut irtain. Eromäet lähtivät 1,5 vuodeksi evakkoon uuden talon rakennusprojektin ajaksi.

Ensin perehdyttiin oikeaan rakennustapaan ja materiaalien valintaan, joilla torjutaan pomminvarmasti kosteusongelmat. Punainen lanka terveeseen talon rakentamiseen löytyy luonnonmukaisista materiaaleista ja perinteisestä rakennustavasta.

Eromäet huomasivat, että oikeiden asioiden löytäminen on vaikeaa. Nykypäivä suosii massatuotantoa ja helppoa tekemistä. Juuri helppous on pääsyy suomalaista rakennuskantaa piinaavaan homeongelmaan. Eromäkien kohtalotovereita on joukoittain joka puolella Suomea.

Terveintä seinämateriaalia miettiessään Silja ja Sami päätyivät massiivihirteen ja tutustuivat heti alussa Vaaran Aihkitalojen ainutlaatuiseen hirsimalliin, joka höylätään hitaasti kasvaneista, paksuista männyistä tasalevyiseksi korkeuden vaihdelleessa kymmenenkin senttiä. Aihkihirsien

tuotannossa ja erityisesti niistä talon rakentamisessa on edelleen paljon käsityötä. Matti Vaaran hirsirytyksen kanssa kaupat sitten tehtiinkin, kun ensin oli tutkittu muut vaihtoehdot.

EROMÄKIEN TONTTI on Maalahdessa, Vaasan naapurissa. Maalaismiljööseen ja perheen tyyliä otettiin sopi perinteisistä perinteisin punainen kaksfooninkinen pohjalaistalo. Siljan arkkitehtiäiti Marketta Kujala suunnitteli sellaisen. Taloon tarvittiin neljä makuuhuonetta ja tupakeittiö. Asumispinta-alaa siihen tuli 159 neliötä.

Pohjatyöt alkoivat toukokuussa 2016. Perustusten alalle tasoitettiin kosteusriskitön maa-aines. Hirsikuorman tullessa tontille saapui myös Matti Vaara poikansa Paavon kanssa. He pystyttivät hirsikehikon ja kattorakenteet kymmenessä päivässä. Sitten alkoi yhden palkatun timpurin ja Samin isän työsaara. Sami tuli työmaalle aina kun päivätöiltään ennätti.

Rakentamisessa oli tekemisen – vaan ei hosumisen – meininki ja Eromäet muuttivat uuteen taloonsa saman vuoden marraskuussa. Työmäärää lisäsi itse tehdyt sisustusosat, jotka normaalisti hankitaan valmiina kaupasta. Puutyöt ovat Samille tuttuja, ja hän teki itse taloon kiintokalusteet ja portaat. Jokaikinen kaappi ja komero on taatusti uniikki. Keittiö sai iloisen, mustilla yläkaapeilla tasapainotetun vihreän värin. Piristäviä värejä kodin sisustuksessa on kaiken kaikkiaan enemmän kuin tuhannessa muussa suomalaiskodissa yhteensä. Kalusteet ja tekstiilit on valittu materiaalien puhtauden ja ekologisuuden näkökulmasta.

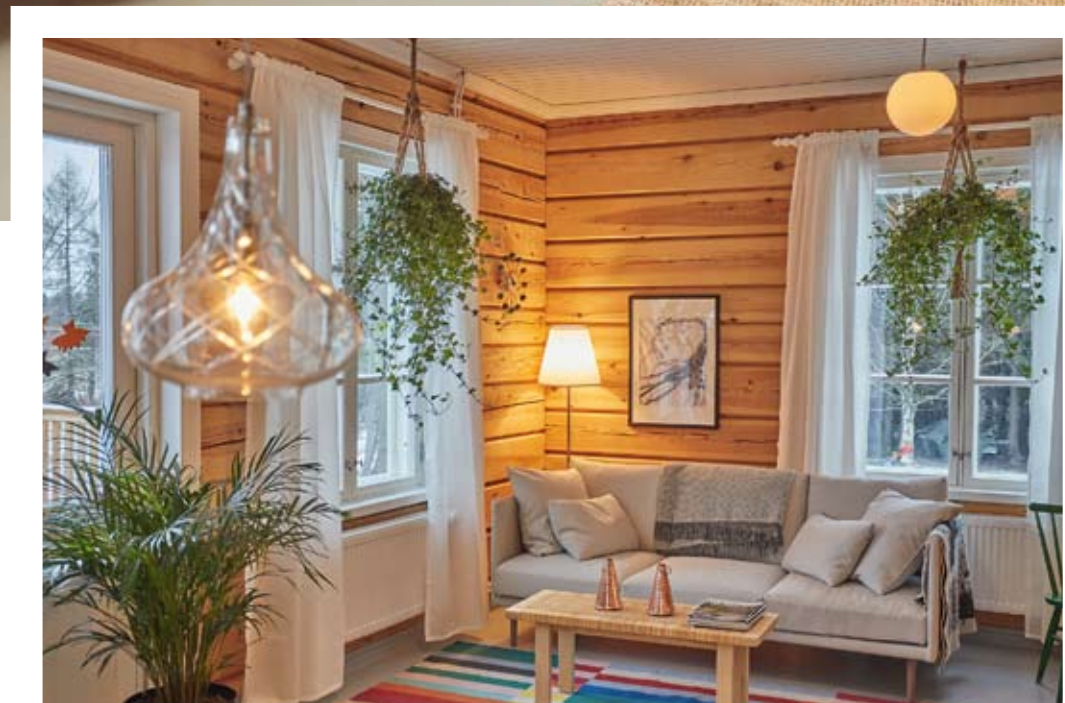
Massatuotettuja materiaaleja vältettiin kaikkien rakennusmateriaalien hankinnassa. Ikkunat teetettiin puusepällä ja sisustuspuutavara ostettiin suomalaista raaka-ainetta käyttäviltä pieniltä sahoilta. Lattiat ovat Kyyjärven Sahan mäntylautaa.

HIRSITALONKIN HENGITTÄVYYS voidaan tuhota vääränlaisilla maaleilla ja eristeillä. Eromäkien talon pinnassa on Uulan Keittomaalia ja ala- sekä yläpohjan eristeenä on ekologinen puhallusvilla. Oikeilla valinnoilla talossa on paitsi terveellinen myös raikas sisäilma. Nukkuminenkin on pelkkää nautintoa.

Tuvassa on kookas tulisija. Lämmin vesi tuotetaan maalämmöllä. Lämmitys tapahtuu vesipattereilla ja vesi niihin tulee lattiarajassa kulkevia putkia pitkin. ♦

Ikkunat ovat puusepän tekemiä ja kiintokalusteet on isäntä nikkaroinut omin käsin

ELÄMÄÄ SYKKIVÄ KOTI.

Uudisrakentajiksi ryhtyessään Siljan ja Samin lähtökohtana oli tehdä talo, jossa riittää kotia heidän lapsilleen ja vielä heidänkin lapsille. Sisustuksen tyyli on ajaton. Kaikki irtain on valittu niin, että mikään ei pilaa hirsitalon erinomaista sisäilmaa. Asumiselta vaaditaan terveellisyyttä. Eromäkien arki on aktiivista, Siljalta onnistuvat tekstiilityöt ja Samilta puutyöt.

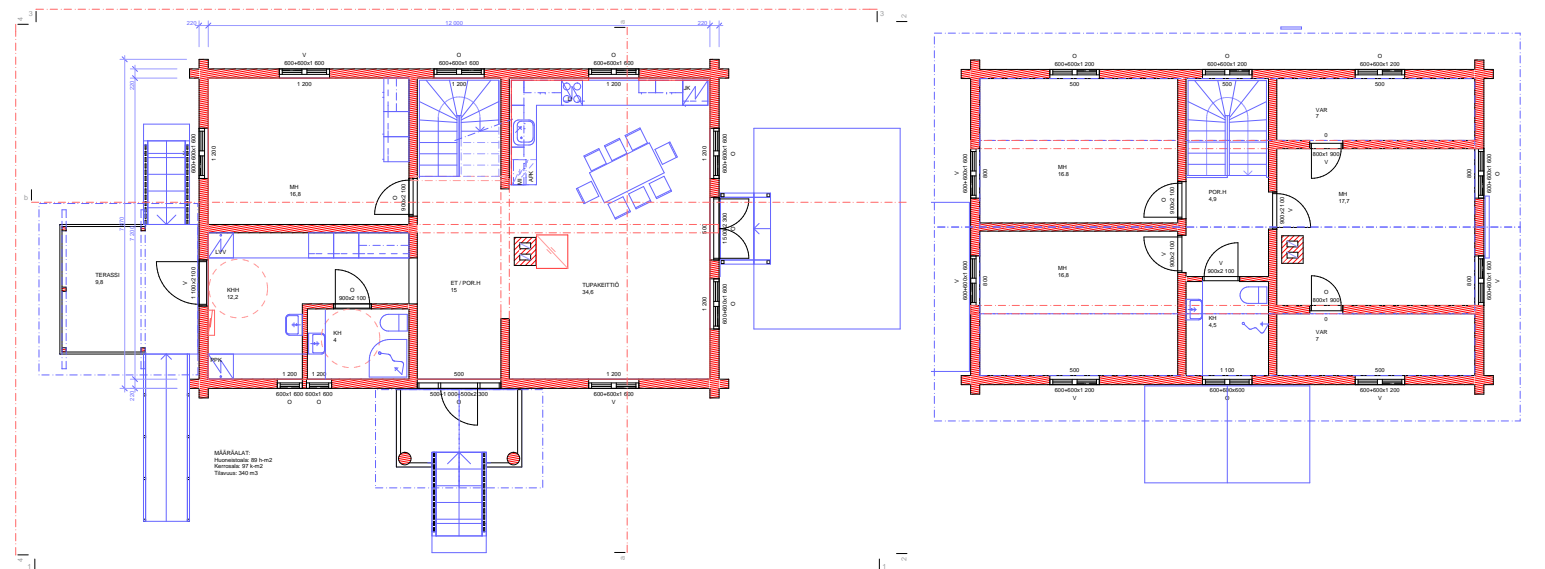
PUHDASTA LUONTOA. Myös väliseinät ovat pak-sua aihkihirttä, joiden sisäpintaa ei toistaiseksi ole pintakäsitelty lainkaan. Huonekalut ovat valtaosin käsin valmistettuja puukalusteita, joko vanhoja tai Samin nikkaroimia. Pinnatuolit on maalattu kirkkailla väreillä. Keittiön ja muut kiintokalusteet isäntä on itse rakentanut rungoista asti. Oviin on käytetty helmipaneelia. Lattiat ovat mäntylautaa. Sisustustöissä tarvittu materiaalit on hankittu pieniltä suomalaisyrityksiltä. Ohjenuorana on pidetty tavaran aiotutta ja ekologisuuutta.

Valmistaja: Vaaran Aihkitalot
Kerrosala: 190 m²
Huoneistoala: 159 m²
Huonelukumäärä: 4 mh + tupakeittiö + khh + wc
Kerrosuku: 2
Runkomateriaali: puu
Arkkitehtisuunnittelu: Marketta Kujala
Rakennesuunnittelu: Pentti Ollitervo/Vaaran Aihkitalot
Perustusten rakennesuunnittelu: NordicTec Ab
Rakennusvalvonta: Master Building Solutions Ab
LVI-suunnittelu: Tmi Tommi Sundberg

Sähkösuunnittelu: Sähköpalvelu Kari Uusi-Pohjola
Sisustuksen suunnittelu: Silja Eromäki
Energialuokka: C
Perustukset ja alapohja: pilariperustus / rossipohja
Kantavat seinät: 240 mm massiivihirsi
Ulkoseinämaali: Uula Keittomaali, italian-punainen
Ikkunat: Puusepäntiike A. Punkeri
Ulko-ovet: Puusepäntiike A. Punkeri
Vesikattorakenteet: konesaumakatto, sinkitty pelti
Lämmitysjärjestelmä: Thermia maalämpö

Sähköjärjestelmät: kalusteet Schneider Renova
Väliseinät: massiivihirsi
Väliovet: Mattiovi Arki 4P
Lattiapinnat: Ponttiset mäntylauta
Portaat: omavalmiste
Sisäkattopinnat: 14 x 95 STV-paneeli, Uula Into-sisustusmaali
Seinäpinnat: käsittelemätön hirsi
Laatat: Laattapiste/ZocoHome
Kiintokalusteet: omavalmiste
Tulisija: muunnettu Tiilerin pohjalta
Tulihormi: tiili
Sauna: ulkosauna

Vesiputkia ei ole piilotettu rakenteisiin, jolloin mahdolliset vuodot havaitaan heti